

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА- ВЕЛИНГРАД

БУЛ. „СЪЕДИНЕНИЕ“ №256,

email: 1301811@edu.mon.bg , <http://csop-velingrad.org>

УТВЪРДИЛ:.....

ДИРЕКТОР: ЕЛЕНА КАНЛИЕВА

ПЛАН- ПРОГРАМА

**ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С РОДИТЕЛИ, ИНСТИТУЦИИ И
ОРГАНИЗАЦИИ, СЕМЕЙСТВАТА НА УЧЕНИЦИТЕ,
КОИТО СЕ ОБУЧАВАТ В ЦСОП- ВЕЛИНГРАД
ПРЕЗ 2025/2026 ГОДИНА**

План-програмата е приета с решение от заседание на педагогически съвет с
Протокол № 1 от 25.09.2025 г. и утвърдена със Заповед на директора №38 от
25.09.2025 година

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДДКРЕПА- ВЕЛИНГРАД

БУЛ. „СЪЕДИНЕНИЕ“ №256,

email: 1301811@edu.mon.bg , <http://csop-velingrad.org>

Многообразието на образователните потребности е предизвикателство, изискващо адекватен отговор на различieto и индивидуалните особености и осъзнаване на необходимостта от приобщаващи политики за преодоляване на социалната и образователната изолация. Важен елемент от този процес е взаимодействието „образователна институция – семейство“. Индивидуалното взаимодействие между членовете на семейството и училището/ЦСОП са регламентирани в Наредбата за приобщаващото образование, според която родителската общност участва в дейности, насочени към промяна на нагласите и приемане на психологическа подкрепа за родители в осъществяване на превенция на насилие и агресия, консултативна дейност, партньорство при изготвяне на училищни правила и процедури. Правото на родителите да участват в училищното образование като членове на формални родителски организации е регламентирано в глава Настоятелства от ЗПУО (чл. 306 - чл.309) и глава Обществени съвети (чл. 265 - чл. 270).

Европейските образователни приоритети поставят изисквания за по-тесна връзка на училището със семейството, за отваряне на училището към всички, които са съпричастни към възпитанието и обучението на учениците. Променя се не само концепцията на отношенията в образователната система, променят се не само желанията, уменията, мотивацията, целите и потребностите на участващите в процеса – променя се и самата образователна среда с оглед осигуряване на най-подходящите условия за образователна интеграция, съобразени с индивидуалните особености на всяко дете и ученик със СОП.

Принципите на партньорство са:

- Обща отговорност на ЦСОП, семейството и общността за обучението, възпитанието и развитието на учениците.
- Партньорството между ЦСОП, семейството и общността осигурява справедливост – равни възможности за всички семейства да се ангажират по начин, който подкрепя напредъка на всички ученици в центъра.
- Партньорството между центъра, семейството и общността е основен компонент на организацията на класната стая. Действията за изпълнение на програмата за партньорство трябва да включат всички родители.
- Партньорството между ЦСОП, семейството и общността развива качествата и уменията на учениците.

Програмата за взаимодействие с родители, институции и организации, семействата на учениците, които се обучават в ЦСОП- ВЕЛИНГРАД се създава с цел да осигури ефективна координация и съгласуваност при изпълнението на конкретните задължения на всички ангажирани субекти при обучението и възпитанието на ученици със СОП, установени на територията на Общините Велинград и Ракитово, с оглед гарантиране спазването на правата на децата. На следващо място с нея се цели да се постигне изясняване и разпределяне на отговорностите, процедурите и подходите на всички заинтересовани институции и организации при прилагането на Координационния

механизъм. На трето място прилагането на тази система на междуинституционален подход, която се въвежда с Координационния механизъм, улеснява комплексното, бързо и ефективно проследяване на всеки конкретен случай на дете или ученик със СОП в училищната среда, както е определено в Наредбата за приобщаващото образование.

В изпълнение на чл. 6а, ал. 3 от Закона за закрила на детето, горепосочените държавни институции, осъществяващи държавната политика в областта на закрилата на детето, разработиха настоящия Механизъм за работа и сътрудничество между институциите по случаи на деца, въввлечени в родителски конфликти (Механизмът), който регламентира конкретни задължения и взаимодействие по случаи на деца, въввлечени в спорове между разделени родители. Тази дейност е продиктувана и от конституционния принцип, според който децата са под закрилата на държавата и обществото, наред със семейството и майчинството – чл. 14 от Конституцията на Република България.

При прилагането на Механизма органите се ръководят от своите правомощия в областта на закрилата на детето и принципите за зачитане на най-добрия му интерес, взаимна информираност, мултидисциплинарен подход на национално и местно ниво, гъвкавост при вземане на решения и поставяне на дългосрочни цели, етичност при обгрижване на всеки конкретен случай, с оглед осигуряване на ефективна система за превенция и контрол по спазване правата на децата.

Ето защо в Годишния план на ЦСОП-Велинград е заложено изпълнението на Дейност 3.5. Разширяване на сътрудничество между институциите и свързване в мрежи. Въвеждане и утвърждаване на практика за споделяне на ресурси и поддържане на ефективно партньорство.

I. АНАЛИЗ НА ПРЕДХОДНАТА УЧЕБНА 2024 - 2025 ГОДИНА:

Изводи:

- Организиран бяха събития, насочени към широката общественост- кръгли маси, форуми, конференции и др. с участие на родителите.
- Работеше се върху повишаване на родителския капацитет: стил на възпитание, отворени линии за подаване на сигнали и получаване на конкретни насоки и помощ от психолога, ръководител група, Закрила на детето.
- Съгласуване на дейности. Съществува обратна връзка, чрез събиране на информация за нуждите, интересите на родителите и откриване на основните интереси на родителите и защо държат на определени условия; /анкети, въпросници/.
- Периодично се извършва оценка на удовлетвореността на родителите, учениците и на външни заинтересовани страни чрез анкети, въпросници, беседи, проучване на документи, наблюдения.
- Проведах се консултации и екипни срещи; срещи с участието на заинтересовани страни и други институции; неформални контакти по имейл, телефон, социални мрежи и други комуникационни канали за популяризиране и разпространение на положителния опит в работата на комисията в местни медии, на сайта на центъра; Фейсбук страницата.

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДДКРЕПА- ВЕЛИНГРАД

БУЛ. „СЪЕДИНЕНИЕ“ №256,

email: 1301811@edu.mon.bg , <http://csop-velingrad.org>

- Съхранява се документираната информация, свързана с всички дейности на програмата - протоколи, бланки- дейности, доклади , годишни доклади.

Планът е изработен с активното участие на специалните педагози, психолога, терапевтите и родители и кореспондира с темата за включващото образование, като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основните принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование.
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава.
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата.
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми.
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

II. ЦЕЛ: Родителите да са активен участник и партньор на Центъра за специална образователна подкрепа в процеса на обучение и рехабилитация на децата и учениците

Основни задачи:

- Да се изгради по-добро разбиране за работата в екип и значимостта ѝ за приобщаващото образование на деца със СОП.
- Да се сведе до знанието на родителите, че:
 - работата в екип за подкрепа на личностно развитие се отнася до съвместната оценка, разработването на индивидуален образователен план, планирането и извършването на интервенции, мониторинг на напредъка;
 - екипът работи съвместно за разрешаването на възникнали проблеми и конфликти, като цели да посрещне нуждите на детето по най-добрия възможен начин.

Важни принципи, които трябва да се спазват при проблеми от страна на родителите и специалния педагог:

- Да се познават особеностите на детето и те да се приемат, т.е да не се крие проблемът му.

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА- ВЕЛИНГРАД

БУЛ. „СЪЕДИНЕНИЕ“ №256,

email: 1301811@edu.mon.bg , <http://csop-velingrad.org>

- Да се търси споделяне на емоциите, чувствата, мислите.
- Да се игнорират поучителните и критични забележки за сметка на поощряването и подкрепящо поведение.
- Родителите и педагозите поддържат взаимоотношения на доверие и подкрепа.
- Задължителен обмен на информация за проблемите и постиженията на детето, да се дават ясни инструкции как да се работи въкъщи.
- Да се дава пример с поведението на възрастния. Както родителя така и учителя да дават пример с речевото, емоционално, когнитивно и социално поведение.
- Да се отделя време за разговори, обяснения и изслушване помежду им, да се създаде спокойна атмосфера.

Основни насоки за подобряване ефективността на екипната работа:

Необходимо е:

- да има постоянна връзка, обединеност между различните специалисти;
- да се осъществяват повече срещи и консултации помежду им;
- да се изслушва мнението и на други колеги извън екипа;
- да се решават назряващите проблеми преди настъпване на кризата;
- осигуряване на повече достъпна специализирана литература;
- при нужда самият класен ръководител да събира екипа за разрешаване на актуален проблем;
- поддържане, спазване и следване на правилата не само в училищни условия, но и в ежедневен план;

III. МЕТОДИ НА РАБОТА

- Индивидуални, групови и тематични консултации с родители и ученици;
- Родителски срещи;
- Екипни срещи;
- Беседи;
- Анкети;
- Посещения, уоркшопове, дискусии, кръгли маси, презентации, тренинги и др;
- Активно включване на родители в организиране и провеждане на „родителска работилница“ и извънкласни дейности.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- запознаване, информиране и консултиране на родителите с корекционен, терапевтичен и ОВП на неговото дете;
- предлагане на родителите конкретни начини за успешна самоподготовка у дома
- учителят дава препоръки на родителите как да бъдат полезни в подготовката на уроците и домашните упражнения, как да подготвят специални

материали за по-доброто разбиране на учебния материал (специални таблици, схеми, чертежи и др.);

- родителите се насърчават активно и практически да поддържат формирането у детето на полезни умения за самостоятелен живот;
- специалният педагог съдейства на семейството за разширяването на социалните контакти на детето по местоживееене;
- включването на родителите в различни форми на подготовка, като краткосрочни родителски семинари, уикенди и др.

V. СИСТЕМА ЗА МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Системата за прилагане на междуинституционален подход задължава органите за закрила на детето на централно, регионално и местно ниво, другите отговорни институции и организации, в рамките на своите правомощия, съгласно действащата нормативна уредба и механизъм за работа и сътрудничество между институциите по случаи на деца.

Могат да бъдат очертани няколко основни сфери на взаимодействие между образователните институции и семейството:

- **Взаимно информиране:**

- от страна на образователната институция - правилници, заповеди, организиране на мероприятия, екскурзии, участие в състезания и др.
- от страна на родителите – информация, която трябва да бъде взета предвид от страна на образователната институция с оглед обучението и възпитанието на учениците (например заболяване на детето, специфични изисквания на родителя към храненето на детето).
- решаване на различни по характер възникнали проблеми;
- с учебните постижения, с поведението на децата;
- адаптация към средата на учениците със специални образователни потребности и престоя им в центъра.

- **Подпомагане на учителя:**

- в учебната дейност;
- в извънучебна / извънкласна дейност;
- в извънучилищна дейност;
- съдействие при реализацията на общоучилищни дейности - празници, тържества и др.

- **Участие в колективни органи в помощ на ЦСОП- Велинград:**

- родителски актив;
- училищно настоятелство.

Актуалността на разглежданата проблематика определя някои аспекти от взаимодействието на центъра, училището и родителската общност. Това налага да се търсят възможности за оптимизиране на участието на родителите в образователно-възпитателния процес, чрез прилагане на различни форми на сътрудничество - индивидуални и колективни.

VI. УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ ЦСОП, УЧИЛИЩАТА И СЕМЕЙНАТА СРЕДА

Управлението на взаимодействието между училищната и семейната среда може да се реализира на различни институционални равнища:

- на равнище паралелка – от класен ръководител;
- на равнище - образователна институция – от училищното ръководство и педагогическите специалисти;
- на равнище - община и общообразователна институция, в което е записан ученика;
- на равнище - Регионално управление на образованието.

Екипът от специалисти реализира чрез информационно, методическо, квалификационно и организационно осигуряване процеса на взаимодействие между училищната и семейната среда. Тези управленски функции се реализират системно чрез следните дейности:

1. Ресурсно осигуряване на процеса- създаване на ЕПЛР.
2. Мониторинг на основните нагласи, очаквания и проблеми на родителите, свързани с образованието и осигуряването на сигурна среда за техните деца на ниво център, отчитайки спецификата на образователната институция.
3. Идентифициране на проблеми във взаимодействието на училищната и семейната среда и предлагане на възможности за развитие.
4. Мониторинг и оценка на постиженията на ученика със СОП и взаимодействието с родителите.
5. Координиране на общински, държавни институции и други заинтересовани страни за постигане на целите на системата на предучилищното и училищното образование, с активното участие на родителите.
6. Провеждане на квалификационни курсове, семинари, работни срещи и други за персонала в училищата и родителите при взаимодействието им.

Необходимо е всяка образователна институция да приеме план- програма за управление на взаимодействието между училищната общност и родителите с ясни задачи, дейности и срокове за изпълнение, като се отчитат спецификата на образователната организация, местните особености и националните приоритети в областта на образованието.

План-програмата на ЦСОП е в съответствие със чл.10 от ПРАВИЛНИК ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДДКРЕПА:

- запознаване на родителите с организацията на образователния процес и на подкрепата за личностно развитие, както и с конкретни начини за подкрепа на самоподготовката на децата им;

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДДКРЕПА- ВЕЛИНГРАД

БУЛ. „СЪЕДИНЕНИЕ“ №256,

email: 1301811@edu.mon.bg , <http://csop-velingrad.org>

- консултиране на родителите за усвояване на различни похвати на работа и общуване и за подкрепа на социалното включване на децата им, както и за използване на специализирана литература;
- информирание на родителите за използването на различни видове терапия арттерапия, трудотерапия, кинезитерапия и ерготерапия, като част от допълнителната подкрепа на децата им;
- консултиране на учениците със специални образователни потребности и техните родители за възможностите за професионално обучение и последваща професионална реализация. Чл. 182. (1) Центърът за специална образователна подкрепа извършва: Т. 3. прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците
- Чл. 185. Чл. 185. (1) Центърът за специална образователна подкрепа разработва и/или прилага програми за подкрепа и обучение на семействата на децата и учениците, които се обучават в центъра. Целта на програмите е родителите, представителите на децата или лицата, които полагат грижи за децата, да са активен участник и партньор на центъра за специална образователна подкрепа в процеса на обучение и рехабилитация на децата и учениците.

VII. ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2025-2026 УЧЕБНА ГОДИНА:

I. Презентиране на ЦСОП, неговите функции, дейностите, структурата, управлението, организацията на обучителния процес и на дейността на ЦСОП- Велинград;

1. Провеждане на общи родителски и Екипни срещи с участието на училищните екипи от училищата в които са записани учениците, обучаващи се в ЦСОП за запознаване с УУП, ИУП, План за подкрепа на ученика и дейностите от плана за управление на взаимодействието между центъра, училищната общност и родителите.

Срок: м. септември.2025 г.,

м. януари, м. юни.2026 г.

Отговорник: ЗДУД, Пед. специалисти

2. Статии/медийни изяви/актуална информация на сайта и Фейсбук страницата на ЦСОП- Велинград. за представяне на ролята, функциите и постиженията на ЦСОП-Велинград.

Срок: 15.09.2025-30.06.2026 г.

Отговорник: ЗДУД , Пед.

специалисти

3. Провеждане на Регулярни тематични родителски срещи с цел повишаване на педагогопсихологическата компетентност на родителите/настойниците на учениците.

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДДКРЕПА- ВЕЛИНГРАД

БУЛ. „СЪЕДИНЕНИЕ“ №256,

email: 1301811@edu.mon.bg , <http://csop-velingrad.org>

Срок: 15.09.2025-30.06.2026 г.

Отговорник: ЗДУД , Пед. специалисти

4. Провеждане на извънучилищни родителски срещи, екипни срещи, кръгли маси за решаване на актуални проблеми.

Срок: 15.09.2025-30.06.2026 г.

Отговорник: ЗДУД , Пед.

специалисти

5. Провеждане на анонимна анкета /Чек листа за работа с родителите/ за обратна връзка. Анкета, чрез която да се установяват степента на удовлетвореност и се предприемат коригиращи дейности при необходимост.

Срок: 15.09.2025 и 30.06.2026 г.

Отговорник: Психолог

II. Запознаване с конкретни начини за подкрепа на самоподготовката на детето или ученика у дома:

1. Беседи, консултации, тренинги с родителите за усвояване на техники и подходи за подкрепа и самоподготовката на детето или ученика.

Срок: 15.09.2025 - 30.06.2026 г.

Отговорник: ЗДУД, Пед.
специалисти

2. Включване на родителите в съвместни уроци, празници и тържества: състезания и инициативи, свързани с четенето, повишаване на грамотността и с празници от календара.

Срок: 15.09.2025-30.06.2026 г.

Отговорник: ЗДУД , Пед. специалисти

3. „Структурата на семейството и ролята на родителите в училищния живот“-представяне на презентация.

Срок: м. декември 2025 г.

Отговорник: Психолог

III. Усвояване на похвати за работа с детето или ученика у дома с цел създаване и развитие у него на полезни умения за самостоятелен и независим живот;

1. Психологично консултиране на ученици и родители с цел повишаване на емоционалната интелигентност и оптимизация на отношението родител - дете.

Срок: 15.09.2025 -30.06.2026 г.

Отговорник: Психолог

2. Вътрешна/ външна квалификация за създаване на нагласи у родителите, как да подкрепят децата си в обучителния процес.

Срок: 15.09.2025-30.06.2026 г.

Отговорник: Пед. специалисти

3. Създаване на клубове по интереси за ученици и организиране на съвместни изяви с родители и учители;

Срок: 15.09.2025-30.06.2026 г.

Отговорник: Пед. специалисти

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДДКРЕПА- ВЕЛИНГРАД

БУЛ. „СЪЕДИНЕНИЕ“ №256,

email: 1301811@edu.mon.bg , <http://csop-velingrad.org>

IV. Придобиване на умения за подкрепа на социалното включване на детето или ученика;

1. Запознаване на родителите с Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в училищната институция и с Алгоритъма за прилагане на механизма.
Срок: 20.10.2025 г. Отговорник: психолог
2. Консултации при логопед с цел рехабилитация на комуникативните нарушения и повишаване на социалните взаимодействия на учениците със СОП.
Срок: 15.09.2025 -30.06.2026 г. Отговорник: Логопед
3. Презентация за „Запознаване на родители с работа с образователни платформи и ДАК за подпомагане процеса на обучение и комуникация на учениците.“.
Срок: 28.03.2026 Отговорник: Пед. специалисти

V. Запознаване родителите с прилагането на иновации, специфични методи и подходи при осъществяването на обучителната и терапевтична дейност с учениците, предоставяне на обучителни материали за работа с детето или ученика; /Беседи, разговори, обученията относно специфичните особености на заболяванията и актуалното състояние на децата/.

1. Тематична среща на Екип за ключови компетентности - „Иновации, STEM среда и STEM обучение в ЦСОП“- презентация.
Срок: 15.09.2025-30.06.2026 г. Отговорник: Пед. специалисти
2. Създаване на Родителски кът в учебните стаи и специализирани кабинети с актуална и полезна за родителите информация
Срок: 15.09.2025-30.06.2026 г. Отговорник: Пед. специалисти
3. Споделяне на информационни материали, системно отразяване на публичност на проведените дейности в ЦСОП в медийното пространство, чрез всички средства за информираност, интернет източници, сайта на ЦСОП-Велинград, фейсбук-страница на центъра, вайбър-групите на паралелките, АБВ поща и др.
Срок: 15.09.2025-30.06.2026 г. Отговорник: Пед. специалисти

VI. Други теми, полезни за родителите по техния избор и предложения.

Провеждане на екипни, тематични, индивидуални и групови срещи и консултации с участието на родителите/настойниците, всички специалисти от ЦСОП, работещи с учениците, ръководителите на паралелки и педагогически специалисти от общообразователните училища, където са записани учениците от центъра през учебната 2025-2026 година.

Срок: 15.09.2025-30.06.2026 г.

Отговорник: Пед. специалисти